

Dat accon avm lastige vragen niet uit de weg gaat, verdient een compliment

Accountantskantoren trekken graag de deur dicht als ze in de media onder vuur komen te liggen. Wat Jan-Willem Wits betreft verdient accon avm waardering, omdat het kantoor lastige vragen van journalisten niet uit de weg gaat.

Jan-Willem Wits

Ieder pleidooi om accountants helder te laten communiceren, kan bij mij op bijval rekenen. Als communicatieadviseur voor en binnen accountantsorganisaties heb ik regelmatig de degens gekruist met juristen, vaktechnen en bestuurders die liever meel in de mond namen dan openheid wilden betrachten. Transparantie is een prachtig streven, maar sneuvelt nogal eens wanneer er storm uitbreekt. In een poging om de reputatie van een organisatie te beschermen, wordt door gebrek aan openheid en eerlijkheid vaak het tegendeel bewerkstelligd. Helaas is dat inzicht binnen de accountancysector nog lang geen gemeengoed.

Dat een taalkundig mistgordijn een slechte verdediging is, zoals Marcel Pheijffer in het FD [schrijft](#), kan ik daarom van harte ondersteunen. Alleen de koppeling aan de casus accon avm vind ik minder overtuigend. Het belangrijkste verwijt van Pheijffer is dat accon wel openlijk spreekt over onjuistheden in de boekhouding, maar het woord 'fraude' angstvallig vermijdt. Waar nu over fouten wordt gesproken, zou accon het gewoon over fraude moeten hebben, aldus Pheijffer. Is dat terecht?

Controlestandaard 240 [spreekt](#) over fraude als "een opzettelijke handeling door een of meerdere leden van het management, met *governance* belaste personen, werknemers of derden, waarbij gebruik wordt gemaakt van misleiding teneinde een onrechtmatig of onwettig voordeel te verkrijgen". Die definitie gaat dus uit van twee, aan elkaar gekoppelde componenten: misleiding *met het doel* om daarmee een oneigenlijk voordeel te behalen.

Manipulatie

Accon laat er geen enkel misverstand over bestaan dat er met de boekhouding is gerommeld en gebruikt daarvoor consequent de zware term 'manipulatie'. Door aan de knoppen te draaien van de posten onderhanden werk en de koopsomverplichtingen aan (oud-)vennoten, is bewust een veel beter beeld van de bedrijfsresultaten geschetst dan de werkelijke cijfers rechtvaardigden. Ofwel: deze manipulatie van de cijfers leidt tot misleiding bij de gebruikers van de jaarrekening en daarmee lijkt tenminste één element in de definitie van fraude onbetwist.

Het is veel onduidelijker wie er van deze 'manipulaties' heeft geprofiteerd en, vooral, wie er door is benadeeld. Accon avm heeft geen partnerstructuur en ook geen externe aandeelhouders. De stichting accon avm is de enige aandeelhouder. Natuurlijk is het bijzonder vervelend dat de aandeelhouder op het verkeerde been is gezet en nu moet ingrijpen, omdat het accountantskantoor er veel slechter voor blijkt te staan dan werd gedacht. Ook huisbankier ING zal vermoedelijk niet blij zijn dat bijvoorbeeld kredietfaciliteiten op minder vaste grond zijn verleend dan de jaarrekeningen deden vermoeden.

Maar heeft er iemand persoonlijk (financieel) voordeel behaald door met de boeken te rommelen? Bijvoorbeeld omdat er in het verleden onterechte bonussen zijn verleend voor prestaties die nooit zijn waargemaakt? Zolang dat niet duidelijk is, lijkt het oordeel dat er sprake is geweest van fraude, conform de door de controlestandaard gehanteerde definitie, wat prematuur. Ook omdat er kennelijk noch door de stichting, noch door anderen inmiddels aangifte is gedaan van fraude en daardoor onduidelijkheid bestaat wie de eventueel benadeelde partij is.

Voor de troepen uit

In ieder geval lijkt de voorzitter van de stichting accon avm, Riet Nelisse, wat voor de troepen te zijn uitgelopen toen zij in een [interview](#) met het FD van 24 november 2021 de geschorste bestuursvoorzitter Guus Delgers voor de bus gooide. Volgens Nelisse zou Delgers persoonlijk met de posten hebben "gerommeld". "Deze fouten in de jaarrekening zijn er niet per ongeluk in gekomen", aldus Nelisse, al zei ze geen privévoordeel te vermoeden. Wel sneerde ze dat Delgers "natuurlijk gepokt en gemazeld is in het vak" om met de boekhoudposten te kunnen jongleren.

Interim-bestuurder Theo de Vries lijkt wat voorzichtiger in zijn oordeel en [noemt](#) Delgers de eindverantwoordelijke, waarbij De Vries het openlaat of dat alleen in formele zin geldt, danwel dat Delgers daadwerkelijk op de manipulaties aanstuurde. "Je kunt de geconstateerde manipulaties niet linken aan één persoon", aldus De Vries, waarmee hij impliciet afstand nam van de *trial by media* door Riet Nelisse van enkele weken eerder. De Vries spreekt over een "vrij

complex systeem van registratie van onderhanden werk", waardoor het gerommel met de boeken ook voor de controlerend accountant verborgen kon blijven.

Met de feiten die nu al op tafel liggen, zou accon het volgens Marcel Pheijffer niet moeten hebben over fouten in de boekhouding, maar over klinkklare fraude. Dat er door een of meerdere personen met de administratie is gerommeld om geld naar privérekeningen weg te sluizen, zoals bijvoorbeeld bij Pels Rijkken gebeurde, lijkt vooralsnog niet aan de orde. Dat er sprake is geweest van *cooking the books*, waardoor de bedrijfsresultaten willens en wetens mooier werden voorgesteld dan ze waren, is wél zeker.

Voor iedere accountantsorganisatie die integriteit als vanzelfsprekende kernwaarde omarmt, is dat natuurlijk een doodzonde. Bestuurders die hieraan meewerken of dit zelfs aanmoedigen, hebben binnen de sector niets meer te zoeken. Daarom moet snel helder worden wat er precies is gebeurd, door wie, waarom en of dit plaatsvond in opdracht van het bestuur van accon of tenminste met medeweten van.

Open vizier

Juist omdat de interne administratieve organisatie van accon avm door deze affaire onder vuur ligt, is het niet meer dan logisch dat accon de achtergronden van de aangetroffen manipulaties door een externe forensisch accountant laat onderzoeken. Op basis van diens bevindingen zijn het bestuur, de commissarissen en de aandeelhouder weer aan zet om hun conclusies te trekken, ook over zaken als een mogelijke aangifte, eventuele tuchtklachten en andere stappen richting een of meerdere betrokkenen. Daarop vooruitlopen vóórdat het forensisch onderzoek is afgerond, zoals Pheijffer lijkt te prefereren, zou onverstandig en onzorgvuldig zijn. Ook jegens personen die nu al in de media zijn beschadigd zonder onderliggend bewijs.

De meeste accountantsorganisaties zijn nog steeds geneigd om snel de deur dicht te trekken wanneer zij in de media onder vuur komen te liggen. Het is opvallend dat accon avm voor een andere koers heeft gekozen en lastige vragen, ook van journalisten, niet uit de weg gaat. Met een open vizier poets je zaken die fout zijn gelopen in het verleden niet weg, maar toon je wel de wil om daarover transparant, kwetsbaar en deemoedig te communiceren. Dat er nog veel vragen open staan, laat onverlet dat accon avon in dit uiterst pijnlijke dossier daarom eerder een compliment verdient dan een standje.

Deel dit artikel

Jan-Willem Wits is zelfstandig communicatieadviseur en werkt onder andere voor uiteenlopende opdrachtgevers in de accountancy.

GERELATEERD

NIEUWS | 20 april 2022

Flynth nam accon avm over voor 1 euro

Accountantsorganisatie Flynth heeft branchegenoot accon avm overgenomen voor het symbolische bedrag van 1 euro. Met de overname komt ook een miljoenschuld en een... →

NIEUWS | 25 maart 2022

Oud-accon topman dient tuchtklacht in tegen forensisch accountant

De voormalig bestuursvoorzitter van accon avm, Guus Delger, heeft een tuchtklacht ingediend tegen forensisch accountant Peter Schimmel. Die onderzocht op verzoek... →

NIEUWS | 18 februari 2022

Flynth bevestigt overname accon avm

Flynth Holding NV en accon avm groep BV hebben overeenstemming bereikt over de overname van accon door Flynth. Toezichthouder ACM moet nog wel instemmen met het... →

NIEUWS | 17 februari 2022

Flynth vraagt ACM om toestemming voor overname accon avm

Het voornemen van Flynth om accon avm over te nemen is een stap verder. Inmiddels is aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM) om toestemming gevraagd voor de overname. →

NIEUWS | 17 januari 2022

Mazars wisselde accountant bij accon avm wegens 'mogelijk hoog risico'

Bij de controle van de jaarcijfers van accon avm eind vorig jaar heeft Mazars de controlerend accountant vervangen door een andere partner van het kantoor. Volgens... →
